

BERGEN MONITOR 1.0

Prosjektleder, research, analyse og rapport: Håkon Pettersen

Research og bidrag til rapport: Cathrine Lofnes, Kristina Ekerhovd-Ottersen, Mari Hamre Ingleson, Karianne Fedøy Magnussen, Håkon Hetland og Ole Bjørn Sveen

Konsulent analyse og ansvarlig for gjennomføring av spørreundersøkelse (kapittel 6 og 7): Respons Analyse AS

Design: Sylvio Oterhals Carvalho/ÆIK AS
Foto: Gjermund Øystese

Kontaktperson for Beveg Bergen: Tor Erling Fagermoen

BEVEG BERGEN, 2025

INNHALDSFORTEGNELSE

1.	Innledning: Et hjerte for byen	s. 6
2.	Sammendrag: Kort fortalt	s. 8
3.	Hva er Beveg Bergen?	s. 9
4.	Avgrensninger og metodikk	s. 10
4.1	Kirker og menigheter i Bergen – en oversikt	s. 10
4.2	Aktive medlemmer	s. 11
4.3	Dybdeundersøkelse: Hvem er de kirkelig aktive?	s.12
	Kirkene og byen	s. 15
5.	Kirker og menigheter i Bergen: En oversikt	s. 16
5.1	Nordmenns forhold til tro	s. 16
5.2	Beveg Bergen sin kartlegging	s. 17
5.3	Gudstjenestedeltakere	s. 17
5.4	Aktive medlemmer	s. 19
5.5	Kristne institusjoner og organisasjoner	s. 21
6.	De aktive kristne: Hvem er de, og hva driver dem?	s. 24
6.1	Kristen tro og arbeidsliv/studier	s. 24
6.2	Samfunnsengasjement og nestekjærlighet	s. 26
6.3	Relasjoner og ensomhet	s. 28
6.4	Økonomi og frivillighet	s. 29
6.5	Tro, valg og tillit til myndighetene	s. 31
6.6	Hvilke tema engasjerer en aktiv kristen?	s. 32
7.	Byens stemme: Hvordan ser Bergen på de kristne?	s. 33
	Byens smerte: Der behovene er størst	s. 37
8.	Hvor trykker skoene i Bergen?	s. 38
8.1	Folkehelseoversikten til Bergen kommune	s. 38
8.2	Demografiske endringer	s. 39
8.3	Fokusområder i Bergen Monitor	s. 41
8.3.1	Fattigdom: En kamp for verdighet	s. 42
8.3.2	Ungdomskriminalitet: Unge på skråplanet	s. 44
8.3.3	Ensomhet: Tilhørighet i et fellesskap	s. 45
8.3.4	Familie og oppvekst: Å bygge sterke og trygge hjem	s. 48
8.4	Hva kan kirkene gjøre – anbefalinger	s. 49

Byens potensial: Der mulighetene er størst	s. 51
9. Innovasjon og entreprenørskap: Å skape verdier sammen	s. 52
9.1. Sosialt entreprenørskap	s. 52
9.2. Næringsliv	s. 53
9.3. Kirkeplanting	s. 53
9.4. Hva kan kirkene gjøre – anbefalinger	s. 54
10. Anbefalinger: Et skritt fremover	s. 55
Kilder	s. 56

1. INNLEDNING: ET HJERTE FOR BYEN

Bergen er en by med dype kristne røtter. Her finner vi et stort mangfold av menigheter og institusjoner – alt fra skoler og høyskoler til sykehjem og andre virksomheter som bygger på et kristent verdigrunnlag. Dette mangfoldet viser det sterke engasjementet i den kristne bevegelsen for å hjelpe de mest sårbare, enten det er fattige, psykisk syke eller eldre.

Kirken har historisk vært en pioner i utviklingen av det norske velferdssamfunnet. I dag har det offentlige overtatt mange av disse oppgavene. Det betyr ikke at det ikke er bruk for samfunnsengasjerte kristne lenger. Tvert imot – behovene er fortsatt store, og det offentlige kan ikke løse alt alene. Behovet for kristent samfunnsengasjement er like relevant i dag som før, selv om det tar nye former.

Profeten Jeremia gir i kapittel 29, vers 7, oppfordringen: *«Dere skal fremme fred for den byen som jeg har ført dere til i eksil, og be til Herren for den! For når den har fred, har også dere fred.»* Denne henstillingen – om å løfte blikket, be for byen og aktivt bidra til dens velferd – har ligget som en grunntone i det kristne enhetsarbeidet i Bergen gjennom mange år. Kirker og menigheter har et grunnleggende kall til å velsigne byen de er satt i.

Forkynnelsen av evangeliet om Jesus Kristus, til tro og etterfølgelse, vil alltid være kjernen i det kristne oppdraget. Hånd i hånd med dette går forpliktelsen til å elske sin neste som seg selv og gjøre gode gjerninger. Slik utfordres kristne, kirker og menigheter til å engasjere seg i samfunnet, skaffe seg kunnskap om dets behov og arbeide til det felles beste.

Dette er kjernen i det amerikaneren Ray Bakke, en internasjonalt anerkjent teolog, kaller urban missiologi. Bakke, som blant annet skrev boken *A Theology as Big as the City*, uttrykte det slik: *«You can't love a city if you don't know it, and you can't know a city if you don't listen to it.»*

Bergen Monitor 1.0 er en rapport utarbeidet av foreningen Beveg Bergen. Rapporten er ment som et redskap til å starte samtaler om kirkenes og de kristnes rolle i arbeidet med å gjøre Bergen til en bedre by. Gjennom rapporten ønsker vi å opplyse, engasjere og utfordre kirkene til målrettet fokus, økt samhandling og en større bevissthet om den viktige rollen de har i byen.

Rapporten gir først en oversikt over hvor mange som er aktive deltakere i kristent arbeid og menighetsliv i Bergen. Videre er det gjennomført en dybdeundersøkelse blant aktive kristne for å forstå hvordan de ser på seg selv og sitt samfunnsoppdrag. Deretter inneholder rapporten en undersøkelse som måler hvordan byens innbyggere ser på kristne.

Den siste delen av rapporten, «Byens smerte» og «Byens potensial», tar for seg både utfordringer og muligheter Bergen står overfor. Det er formulert konkrete anbefalinger som vi håper kan danne grunnlag for viktige samtaler både i og mellom menighetene i tiden som kommer.

Vi takker alle menighetene som har deltatt i undersøkelsene våre – både på vegne av menighetene og som distributør til aktive medlemmer. Vi takker også Idar Eidset i Respons Analyse for godt samarbeid.

September 2025 - Beveg Bergen

Håkon Pettersen, prosjektleder

Styret i Beveg Bergen

Tor Erling Fagermoen (leder)
Olav Rønhovde
Joel Ystebø

Sigurd Bekkevold
Vigdis Gåskjenn
Daniel Matthiesen

Silje Nordal Sylta
Runar Wold Slettebø

2. SAMMENDRAG: KORT FORTALT

I Bergen har kirker, menigheter og kristne institusjoner en lang historie med samfunnsengasjement, diakoni og omsorg for de mest sårbare.

Rapporten kartlegger det kristne arbeidet i Bergen. Den viser at over 9 700 bergensere deltar på gudstjenester en gjennomsnittlig helg, og at over 20 000 regnes som aktive deltakere i byens menigheter. Den norske kirke alene har over 10 000 aktive medlemmer.

En egen dybdeundersøkelse blant aktive kristne viser at et flertall anser samfunnsengasjement og nestekjærlighet som en viktig del av sin tro. 95 prosent oppgir at de «ofte» eller «av og til» gjør noe godt for andre. Funnene viser også at aktive kristne er engasjerte frivillige i og utenfor menigheten.

Bergen står, som andre storbyer, overfor en rekke utfordringer. Rapporten identifiserer fattigdom, ungdomskriminalitet, ensomhet og familierelaterte utfordringer som områder hvor menigheter og organisasjoner kan bidra med løsninger. I tillegg står byen overfor en demografisk endring med en betydelig aldrende befolkning som vil sette velferdssamfunnets bærekraft på prøve.

Rapporten viser også til kirkene og menighetenes potensial og foreslår konkrete anbefalinger for hvordan kristne kan engasjere seg, blant annet gjennom sosialt entreprenørskap og planting av nye menigheter i områder der det er færre av dem.

3. HVA ER BEVEG BERGEN?

Beveg Bergen er et initiativ som ble startet av kristne menigheter i Bergen. Målet er å gjøre Bergen til et bedre sted å bo ved å mobilisere menigheter og enkeltpersoner til å ta samfunnsansvar og engasjere seg i lokalsamfunnet.

Initiativet bygger på troen på at positive endringer skjer når ulike aktører – som kirkene, næringslivet og politikere – står sammen.

Som et første skritt har Beveg Bergen utarbeidet rapporten Bergen Monitor 1.0. Formålet er å kartlegge det kristne arbeidet i byen, identifisere behov og utfordringer og gi anbefalinger for hvordan kirke og menigheter kan møte disse. Lignende rapporter er også laget i Oslo og Kristiansand.

Vårt ønske er at Beveg Bergen skal fungere som en katalysator for viktige samtaler om kirkene og kristnes rolle i samfunnet. Vår primære funksjon er å tilrettelegge for og å starte disse dialogene, ikke å gjennomføre tiltak. Ansvar og initiativ for nye prosjekter og tiltak må ligge hos menighetene og organisasjonene selv.

For det videre arbeidet til Beveg Bergen vil fokuset være tredelt:

1. **Analyse** av Bergens åndelige, sosiale og kulturelle situasjon
2. **Agenda** for kirker og menigheters felles bidrag til byens beste
3. **Arenaer** for samarbeid og inspirasjon

Følg med på bevegbergen.no for å holde deg oppdatert om hva som skjer og om nye initiativ.

4. Avgrensninger og metodikk

Innholdet i og hensikten med Bergen Monitor kan deles i fire:

1. **Vi ønsker oppdatert kunnskap om kirker og menigheter i Bergen.** Hvem er vi, hvor mange samles til gudstjenester og hvor mange har kirke og menighet som en del av sin hverdag? Denne rapporten presenterer tall som kan fungere som et nullpunkt: ved å gjenta tilsvarende undersøkelser regelmessig, kan trender og utviklingstrekk monitoreres. Det vil gi verdifull innsikt og oppdatert forståelse for omfanget av kristent arbeid i byen.
2. **Vi ønsker kunnskap om den aktive kristnes forståelse av seg selv og sitt samfunnsengasjement.** Derfor har vi i samarbeid med Respons Analyse AS gjennomført en undersøkelse for å dykke ned i troens betydning for studier, arbeid, samfunnsengasjement og relasjoner.
3. **Vi ønsker en dypere forståelse av byens smerte: Hvor trykker skoen i Bergen?** På et overordnet nivå lever vi i en tid med store endringer. Flere eldre og færre skattebetalere vil sette velferdssamfunnet på prøve. Samtidig vet vi om flere utfordringer her og nå, knyttet til ungdomskriminalitet, fattigdom og ensomhet. En viktig kilde i rapporten er Folkehelseoversikten fra Bergen kommune fra 2024, supplert med andre rapporter og statistikk.
4. **Vi ønsker å sette fokus på byens potensial.** Vi tror kirker og menigheter er og skal være en ressurs, som representerer innovasjon, skaperkraft og engasjement for å løse samfunnsutfordringer.

4.1 KIRKER OG MENIGHETER I BERGEN – EN OVERSIKT

For å innhente data til del 1 sendte vi e-post med et digitalt spørreskjema til menighetene på Lederforums kontaktliste. 25 menigheter har svart, i hovedsak frikirkelige menigheter. Alle de kjente frikirkelige forsamlingene har svart på undersøkelsen.

Kirkevergen i Bergen Kirkelige Fellesråd har innrapportert tall for Den norske kirke. Vi takker for konstruktivt samarbeid og nyttig dialog rundt hvordan vi best kan beregne antall aktive medlemmer.

St. Paul Menighet i Den katolske kirke og Den Ortodokse Menighet i Bergen har bidratt med tall og statistikk til rapporten.

Vi har forsøkt å få oversikt over de internasjonale menighetene i Bergen, det som ofte kalles migrantmenigheter¹. Dette er menigheter som i hovedsak består av innvandrere, og som har beholdt mye av det kulturelle uttrykket fra medlemmenes opprinnelsesland. Vi har telt 17 migrantmenigheter i Bergen. Fra seks av disse har vi fått verifiserte tall på gudstjenestedeltakere og aktive medlemmer. Der vi ikke har fått svar, har vi lagt til grunn et konservativt anslag på gudstjenestedeltakere og aktive medlemmer.

4.2 AKTIVE MEDLEMMER

Rapporten benytter begrepet «aktive medlemmer». Dette har vi hentet fra tilsvarende undersøkelser i Oslo og Kristiansand. Grunnlaget for spørsmålet om kirkelig aktive er et ønske om en mest mulig samlende betegnelse for å måle hvor mange mennesker kirker og menigheter i Bergen kan regne som faste deltakere.

Det har vært et selvstendig poeng å benytte samme definisjon som i Oslo og Kristiansand, ettersom det har verdi å kunne sammenligne tall på tvers av byene.

En utfordring er at kirkene kan tenke ulikt om dette. Den norske kirke har som folkekirke en annen form for tilstedeværelse over hele byen enn frikirkene. Enkelte frikirker vil vektlegge fellesskap i hjemmene og møtepunkt utenfor gudstjenestene som sentralt, mens Den norske kirke tilbyr en rekke ulike aktiviteter i regi av kirken. Den katolske kirke betjener de til enhver tid besøkende i sine daglige messer.

Tallet på aktive medlemmer bygger på kirkenes egenrapportering, basert på følgende retningsgivende kriterier:

Med antall kirkelig aktive menes personer som minst en gang i måneden deltar på gudstjeneste, er aktiv i småfellesskap eller deltar i tjeneste i menigheten eller lignende.

For Den norske kirkes del bygger deres innrapporterte tall på telleuken. I

¹ <https://naob.no/ordbok/migrantmenighet>

beregningsgrunnlag er det gjort fratrekk for aktiviteter som konserter, bryllup, gravferd og annet som ikke nødvendigvis representerer folk som kan sies å være kirkelig aktive. Da står en igjen med barneaktiviteter, familiesamlinger, speider, gudstjenester, konfirmant- og ungdomsarbeid, eldretreff, voksensamlinger osv. Det er dette som utgjør basisen for at 10 500 mennesker er med på en aktivitet i regi av Den norske kirke i Bergen i løpet av en måned.

I beregningsgrunnlaget har vi ikke tatt med tall for menigheter i nabokommunene til Bergen. Vi vet at flere kirkesamfunn har forsamlinger i for eksempel Øygarden, Alver, Askøy, Bjørnafjorden og Osterøy, men denne rapporten tar for seg forsamlinger med adresse i Bergen kommune. Vi må ta høyde for at det i de innrapporterte tallene også er gudstjenestedeltakere og aktive medlemmer med bostedsadresse utenfor Bergen kommune.

4.3 DYBDEUNDERSØKELSE: HVEM ER DE KIRKELIG AKTIVE?

Respons Analyse AS gjennomførte en undersøkelse på vegne av Beveg Bergen. Målet var å bedre forstå hvilken betydning troen har i ulike deler av livet til den kirkelig aktive, som for eksempel i arbeid og studier, samfunnsengasjement og relasjoner.

Undersøkelsen ble sendt til et utvalg av aktive medlemmer fra 13 ulike kirker og menigheter i Bergen. Vi inviterte 16 menigheter til å delta, av disse bekreftet 13 at de videresendte lenken til et utvalg av sine aktive medlemmer. Resultatet ble totalt 575 respondenter.

For å analysere svarene har vi delt menighetene inn i tre grupper:

- Den norske kirke
- Katolske og ortodokse menigheter
- Lav- og frikirkelige menigheter

Flertallet av respondentene i vår undersøkelse tilhører lav- og frikirkelige menigheter, men med god spredning i ulike menigheter innenfor denne gruppen. Resultatene reflekterer derfor i hovedsak svarene til medlemmer fra denne gruppen.

Tallene fra Den norske kirke og de katolske/ortodokse kirkene bør betraktes som referansepunkter fordi utvalget herfra er mindre enn fra de frikirkelige forsamlingene. Vi må være forsiktige med å tolke resultatene fra disse gruppene for bastant, men heller la det være utgangspunkt for videre undersøkelser.

KIRKENE OG BYEN

5. Kirker og menigheter i Bergen: En oversikt

5.1 NORDMENNS FORHOLD TIL TRO

Våren 2025 offentliggjorde Bibelselskapet rapporten «Gud er tilbake – holdninger til Bibelen i dagens Norge»². Rapporten viser blant annet at 27 prosent er interessert i å lære mer om Bibelen, mens 70 prosent mener barn bør lære bibelhistorier. Funnene viser noen interessante utviklingstrekk, som at unge under 30 år oftere eier en Bibel enn folk i aldersgruppen 30–49 år. Menn under 30 er blant de som har størst interesse for Bibelen.

Det er interessant å se funnene i denne undersøkelsen i sammenheng med rapporten «The Quiet Revival»³, som ble utgitt av Bible Society i England. Rapporten setter søkelys på tre hovedområder: vekst og endring i kirken, virkningen av kirkegang, og statusen til Bibelen i England og Wales.

Rapporten fikk stor oppmerksomhet på grunn av til dels oppsiktsvekkende funn om vekst i kirkedeltakelse. Størst er veksten blant unge voksne, spesielt unge menn. Andelen av 18–24-åringer som går i kirken månedlig, har ifølge rapporten økt fra 4 til 16 prosent.

Det er noen sammenfallende trekk ved de to rapportene, særlig den økte interessen for Bibelen og tro blant unge mennesker.

Siden 1985 har analysebyrået Ipsos gjennomført undersøkelsen Norsk Monitor, for å beskrive og forklare samfunnsendringer og hvordan verdier påvirker holdninger og atferd. Den siste utgaven kom i 2024, og viser interessante utviklingstrekk når det gjelder nordmenns forhold til tro.⁴ Andelen i befolkningen som kaller seg «personlig kristne» er stabil (21 prosent), og den er høyere nå enn når Ipsos målte dette for første gang i 1985 (20 prosent). Ifølge Norsk Monitor sier 28 prosent av nordmenn at de tror på Gud.

² <https://bibelselskapet-web.s3.eu-north-1.amazonaws.com/attachments/uploads/Gud-er-tilbake-Holdninger-til-Bibelen-i-dagens-Norge-Web.pdf>

³ <https://www.biblesociety.org.uk/research/quiet-revival>

⁴ <https://www.vl.no/religion/espen-kaller-seg-personlig-kristen-na-er-det-like-vanlig-som-i-1985/1022636>

5.2 BEVEG BERGEN SIN KARTLEGGING

Datainnsamlingen fra kirker og menigheter i Bergen ble gjennomført vinteren og våren 2025.

I undersøkelsen har vi vært særlig opptatt av antall gudstjenestedeltakere og antall aktive medlemmer. Vi har også spurt om registrerte medlemmer⁵, men gitt Den norske kirkes unike posisjon med over 60 prosent av innbyggerne som medlemmer, gir ikke medlemstall nødvendigvis et riktig bilde av aktivitetsnivå.

Vi har blant annet stilt følgende spørsmål:

*Hvor mange samler dere til gudstjeneste i snitt en vanlig uke?
For de som har flere gudstjenester så gjelder det totale antallet
besøkende for gudstjenestene samlet.*

*Hvor mange kirkelig aktive er det i deres menighet? Med antall
kirkelig aktive menes personer som minst en gang i måneden
deltar på gudstjeneste, er aktiv i småfelleskap eller deltar i
tjeneste i menigheten eller lignende.*

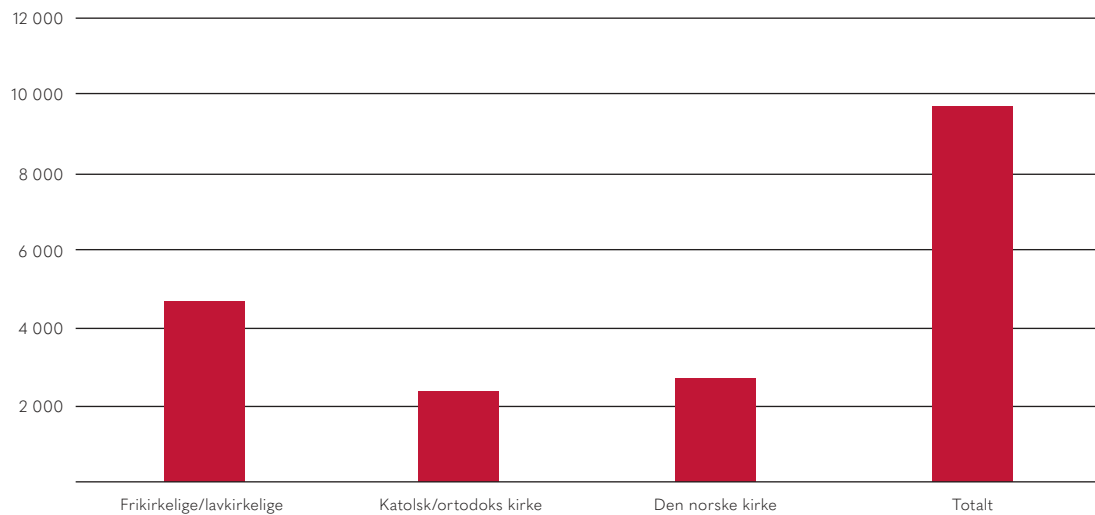
Formuleringene sammenfaller med de som har vært brukt i tilsvarende rapporter for Oslo og Kristiansand, slik at vi har sammenlignbare tall på tvers av byene.

5.3 GUDSTJENESTEDELTAERE

Tallene viser at over 9 700 bergensere deltar på gudstjeneste en gjennomsnittlig helg i Bergen. Den norske kirke samler i snitt over 2600 mennesker til gudstjeneste i sine 25 menigheter i Bergen. Den katolske kirke samler i snitt over 2300 mennesker til gudstjeneste.

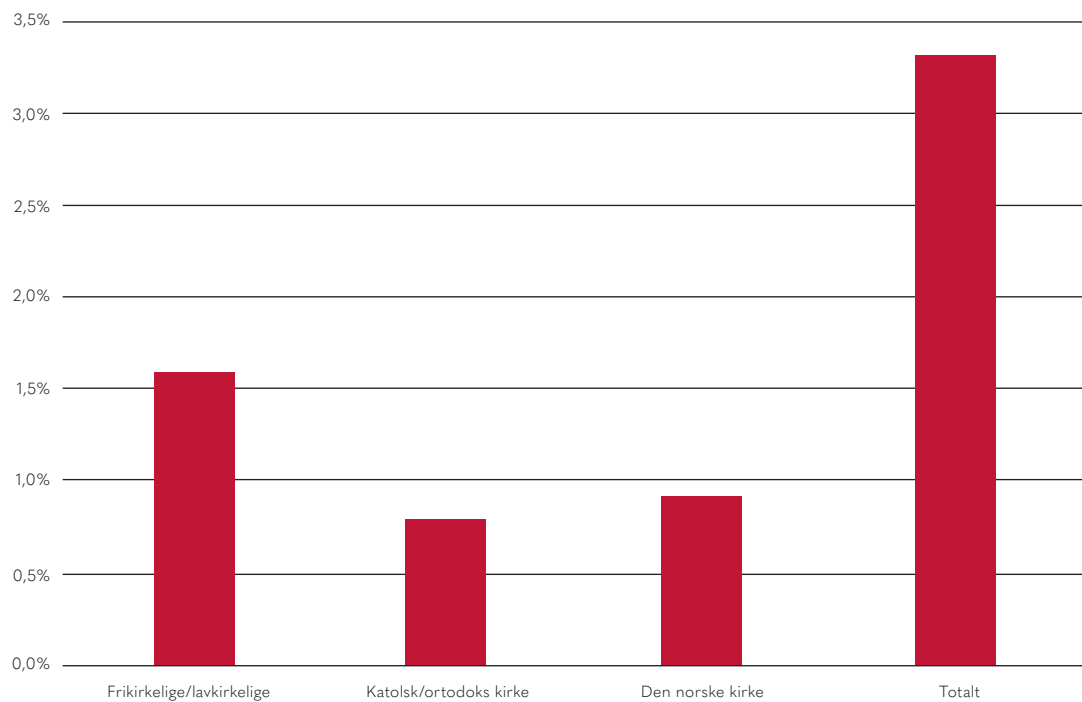
⁵ Kartleggingen viser at Den norske kirke har 177 391 registrerte medlemmer i Bergen. Den katolske kirke har 19 322. De frikirkelige menighetene har 7544 registrerte medlemmer, men i denne kategorien er det enkelte forsamlinger som ikke opererer med medlemsregister.

Antall gudstjenestedeltakere

Det betyr at 3,3 prosent av befolkningen i Bergen går til gudstjeneste i snitt en vanlig uke.

Antall gudstjenestedeltakere i prosent av befolkningen

5.4 AKTIVE MEDLEMMER

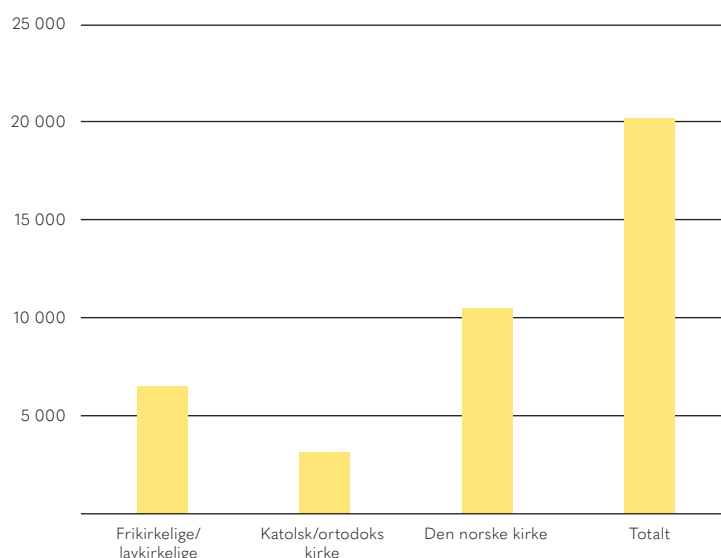
Som det fremgår av spørsmålsformuleringen, har vi latt det være opp til kirkene og menighetene selv å definere antall kirkelig aktive basert på det veiledende kriteriet; «*minst en gang i måneden på gudstjeneste, aktiv i smågruppe eller tjeneste i menigheten eller lignende*».

Tallene viser at over 20 000 bergensere er aktive deltakere i byens menigheter, noe som tilsvarer 6,9 prosent av befolkningen. Over 10 000 av disse er aktive i Den norske kirke. Dette sier noe om Den norske kirkes sterke posisjon som folkekirke med 25 menigheter spredt over hele byen. Bak tallene finnes det et stort mangfold av aktiviteter, som speider, kor, tweens- og ungdomsarbeid, babysang og gudstjenester.

Den katolske kirke har opplevd vekst i Norge etter tusenårsskiftet. Mellom 2010 og 2020 ble medlemstallet i Den katolske kirke i Norge mer enn doblet,⁶ og medlemstallet er i dag over 165 000. Bergen har hatt en befolkningsvekst på over 60 000 siden år 2000, av disse er den største gruppen arbeidsinnvandrere fra Polen,⁷ et land med sterk tilknytning til Den katolske kirke.

For de frikirkelige forsamlingene består tallene av data hentet fra over 40 menigheter. Her er det et stort mangfold, fra store etablerte forsamlinger til migrantmenigheter og mindre menigheter. Om lag 10 prosent i kategorien frikirkelig/lavkirkelig er fra migrantmenigheter.

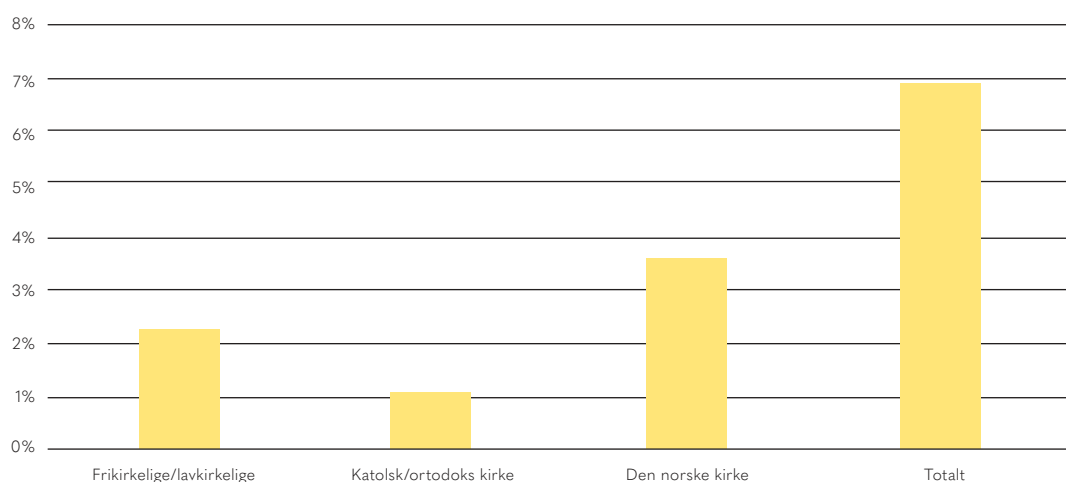
Grafen under viser antall kirkelig aktive i Bergen.

⁶ <https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/artikler-og-publikasjoner/meir-enn-dobla-medlemstal-i-den-romersk-katolske-kyrkja-pa-ti-ar>

⁷ <https://www.bergen.kommune.no/omkommunen/fakta-om-bergen/befolkning/innvandrerbefolkning-i-bergen>

Aktive medlemmer i prosent av befolkningen

Tallene viser at i Bergen regnes 6,9 prosent av befolkningen som kirkelig aktive, mot 4,8 prosent i Oslo, ifølge Oslo Monitor 2.0. Tilsvarende tall fra Kristiansand viser 18 prosent. Kristiansand har en betraktelig høyere andel kirkelig aktive enn Oslo og Bergen, og har en annen demografi når det gjelder tilknytning til kristenliv og kristen tro.

5.5 KRISTNE INSTITUSJONER OG ORGANISASJONER

I Bergen er det en sterk tilstedeværelse av kristent arbeid i flere sektorer. Noe er av nyere dato, mens noe har historikk som strekker seg mange tiår tilbake.

I helse- og omsorgssektoren finnes det flere private og ideelle institusjoner med et kristent, diakonalt formål. Dette er blant annet representert ved Stiftelsen Diakonova Haraldsplass, Stiftelsen Betanien, Kirkens Bymisjon, CRUX og en rekke ideelle sykehjem.

Det kristne avtrykket er også synlig i utdanningssektoren. Her finner man høyskoler som VID og NLA, samt flere kristne friskoler som Danielsen-skolene, St. Paul Skole, St. Paul Gymnas og Bergen Kristne Grunnskole. I tillegg har flere barnehager i Bergen en utvidet kristen formålsparagraf.

Kristne elev- og studentorganisasjoner som LAGET og Navigatørene samler og engasjerer ungdommer og studenter.

I tillegg til de etablerte institusjonene er det en rekke mindre diakonale initiativ som setter preg på byen. Eksempler på dette kan være matutdeling i samarbeid med Matsentralen, leksehjelp eller språkkafe for innvandrere. Det er mange menigheter som gjennom flere år har hatt et sterkt engasjement for å hjelpe rusavhengige, blant annet gjennom arbeidet til Stiftelsen Evangeliesenteret og Frelsesarmeen.

Det er også flere menigheter som engasjerer seg i større prosjekter som For Freedom, Ta Vare og Velg Livet.

6. De aktive kristne: Hvem er de, og hva driver dem?

Med et ønske om å forstå den aktive kristne bedre, laget Beveg Bergen en digital spørreundersøkelse i samarbeid med Respons Analyse. Målet var å få bedre innsikt i hvordan aktive kristne lever, tenker og tror – og forstå bedre hvilken betydning den kristne troen har i ulike deler av livet, som arbeid, studier, samfunnsengasjement og relasjoner.

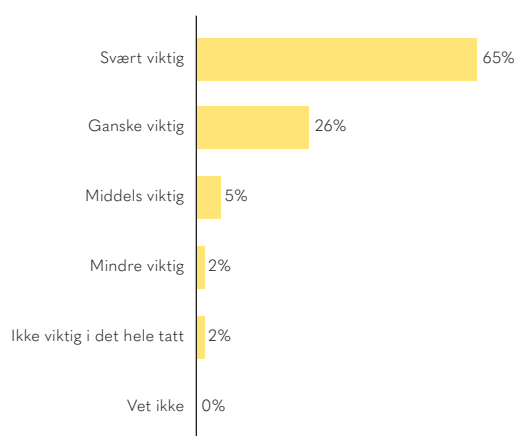
Undersøkelsen bestod av 16 spørsmål, og var rettet mot aktive medlemmer i utvalgte kirker og menigheter i Bergen. Undersøkelsen ble gjennomført i perioden 1. mai 2025 til 3. september 2025, og 575 respondenter svarte på undersøkelsen.

6.1 KRISTEN TRO OG ARBEIDSLIV/STUDIER

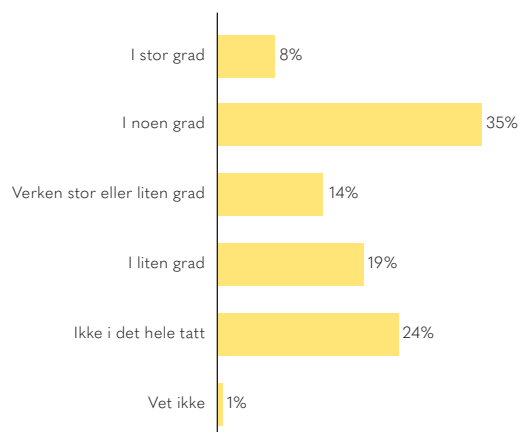
Et flertall (65 prosent) av respondentene som er i arbeid eller studier, oppgir at kristen tro og etikk er «svært viktig» for dem i sitt arbeidsliv eller sine studier. 26 prosent svarer at det er «ganske viktig», som betyr at totalt 91 prosent anser det som viktig.

43 prosent opplever det som vanskelig å være åpen om sin kristne tro på arbeidsplassen/studiestedet. På en annen side er 86 prosent mest enige i at de blir møtt med respekt og toleranse for sin tro. At man opplever det vanskelig å være åpen om tro, behøver ikke å være basert på negative erfaringer, men kan for noen like gjerne bety at en ikke tør å være åpen om sin tro på arbeidsplassen. Et viktig funn er forskjellene mellom offentlig og privat sektor, der signifikant flere opplever det vanskelig å være åpen om troen om de er ansatt i offentlig sektor (59 prosent mot 31 prosent).

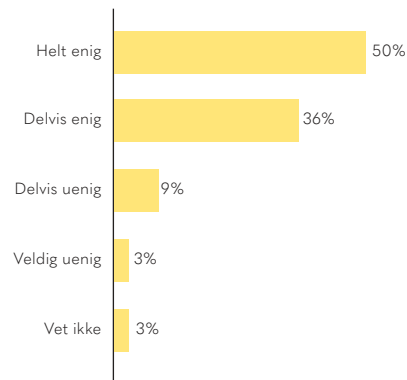
Hvor viktig er kristen tro og etikk for deg i ditt arbeidsliv eller dine studier?

I hvilken grad opplever du det vanskelig å være åpen om din kristne tro på arbeidsplassen eller studiestedet?

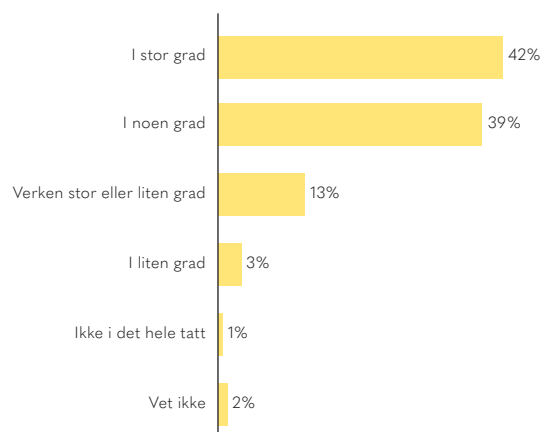
Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand?
"Jeg opplever å bli møtt med respekt og toleranse for min kristne tro på min arbeidsplass eller skole/studiested"

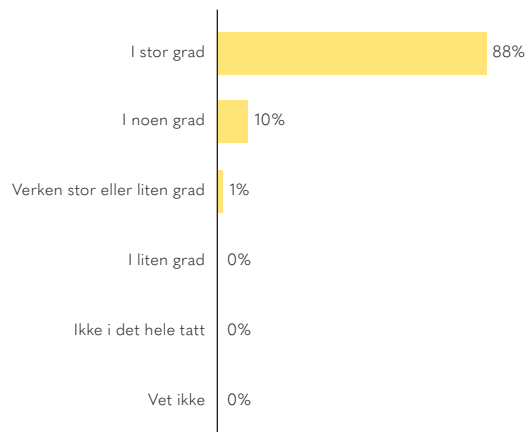
6.2 SAMFUNNSENGASJEMENT OG NESTEKJÆRLIGHET

81 prosent av respondentene mener samfunnsengasjement er en viktig del av deres kristne tro. Hele 88 prosent oppgir at deres kristne tro «i stor grad» forplikter dem til å vise nestekjærlighet gjennom ord og handling. Når respondentene utfordres på hva dette betyr i praksis, oppgir 95 prosent at de enten «ofte» eller «av og til» gjør noe godt for andre. Her er det forskjell mellom menn og kvinner, med en tendens til at kvinner i større grad enn menn oppgir at de ofte gjør noe godt for andre (72 prosent mot 60 prosent).

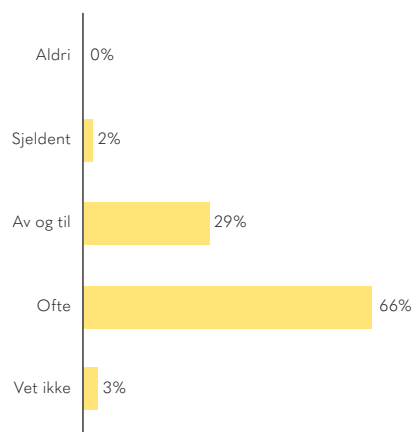
I hvilken grad er samfunnsengasjement en viktig del av din kristne tro?

I hvilken grad mener du at din kristne tro forplikter deg til å vise nestekjærlighet gjennom ord og handling?

Hvor ofte gjør du noe godt for andre?

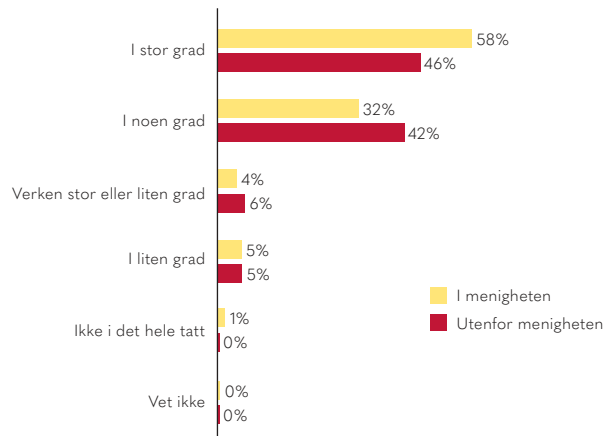

6.3 RELASJONER OG ENSOMHET

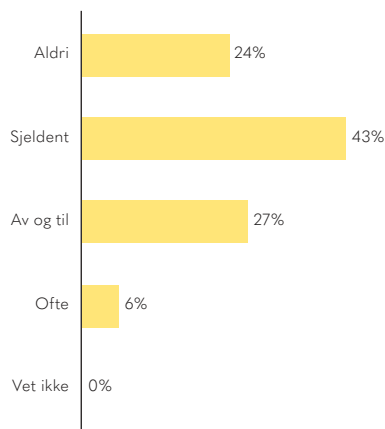
Flere har i «stor grad» venner og nære relasjoner i menigheten enn utenfor (58 prosent mot 46 prosent). Totalt sett har 90 prosent venner og nære relasjoner i menigheten, og 88 prosent har det utenfor. Dette viser at den aktive kristne har relasjoner både i og utenfor det kristne fellesskapet.

67 prosent svarer at de «aldri» eller «sjelden» føler seg ensomme, mens 27 prosent «av og til» føler på ensomhet. Undersøkelsen viser at ugifte/single oftere føler seg ensomme enn gifte/samboere.

I hvilken grad har du venner og nære relasjoner med mennesker i menigheten du er en del av?
I hvilken grad har du venner og nære relasjoner med mennesker utenfor menigheten?

Hvor ofte føler du deg ensom?

6.4 ØKONOMI OG FRIVILLIGHET

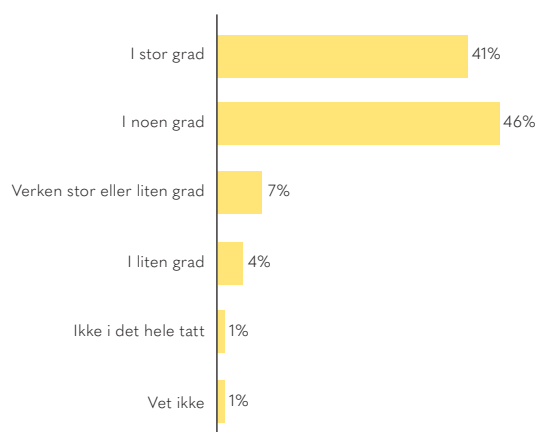
For 87 prosent av respondentene har den kristne troen betydning for hvordan de bruker pengene sine. 81 prosent gir regelmessig økonomiske bidrag til menigheten, og 62 prosent gir regelmessig til andre frivillige/ideelle organisasjoner.

Det er verdt å merke seg at andelen som svarer at deres kristne tro har betydning for hvordan de bruker pengene sine, er signifikant høyere blant de som er medlemmer av lav- og frikirkelige menigheter (45 prosent), enn blant medlemmer av Den norske kirke (24 prosent) og den katolske eller den ortodokse kirke (25 prosent). På dette spørsmålet er det også forskjell mellom aldersgruppene, tallene viser en tendens til at andelen som svarer «i stor grad», øker med alderen.

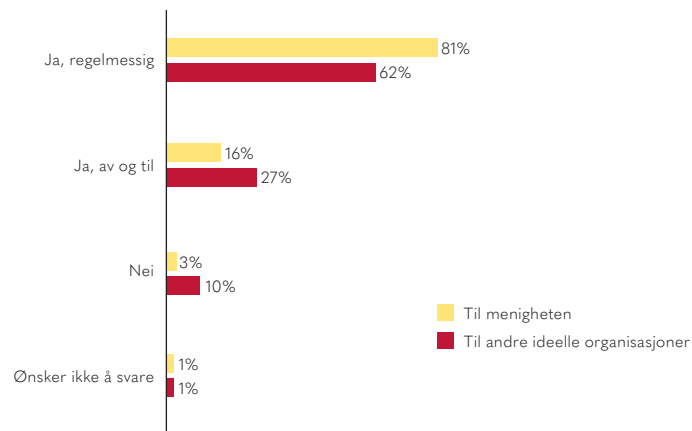
Det samme mønsteret viser seg i andelen av respondentene som regelmessig gir bidrag til egen menighet, som er signifikant lavere blant medlemmer av Den norske kirke (67 prosent) og katolsk/ortodoks kirke (65 prosent), enn i lav- og frikirkelige menigheter (85 prosent).

Tallene viser at aktive kristne er engasjerte frivillige på flere arenaer: 86 prosent av respondentene bidrar i menigheten, og 50 prosent bidrar utenfor menigheten. Andelen som deltar som frivillige utenom menigheten, er noe høyere blant medlemmene i Den norske kirke.

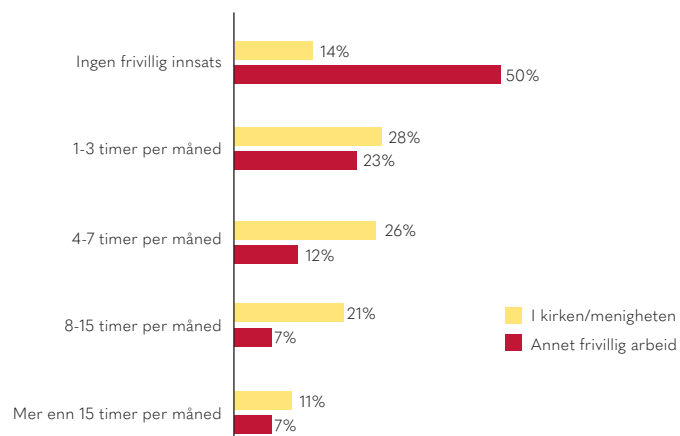
I hvilken grad har din kristne tro betydning for hvordan du bruker pengene dine?

Gir du økonomiske bidrag til menigheten du er en del av?
 Gir du økonomiske bidrag til andre frivillige og/eller ideelle organisasjoner?

Omtrent hvor mange timer bruker du til frivillig arbeid i aktiviteter i kirken i gjennomsnitt hver måned?
 Omtrent hvor mange timer i måneden bruker du til frivillige arbeid i aktiviteter som ikke er tilknyttet menigheten?

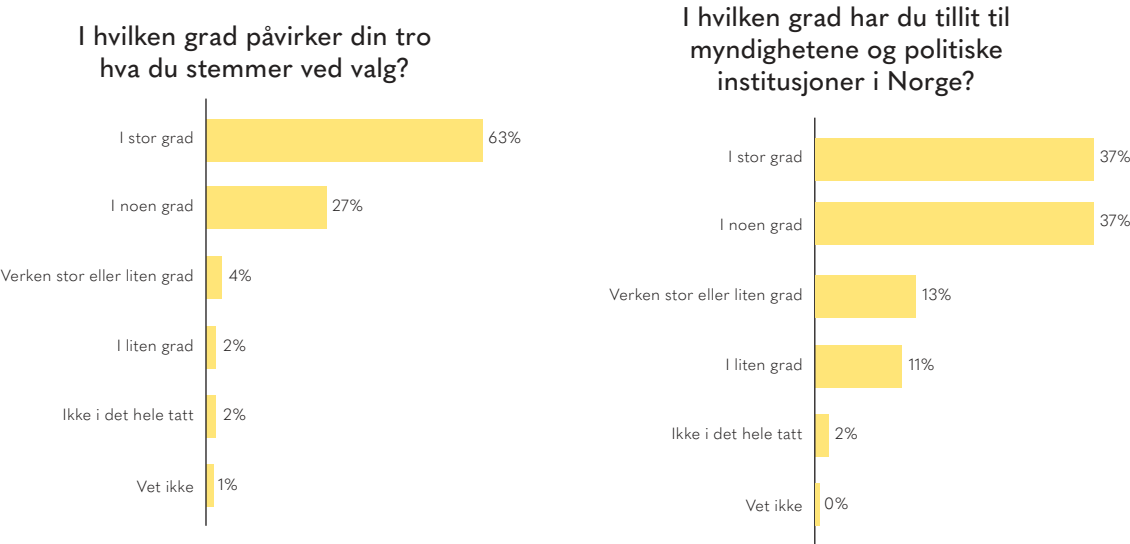

6.5 TRO, VALG OG TILLIT TIL MYNDIGHETENE

9 av 10 av respondentene sier at troen har innvirkning på hva de stemmer ved valg. Det betyr at troen har betydning for stemmeatferden til aktive kristne.

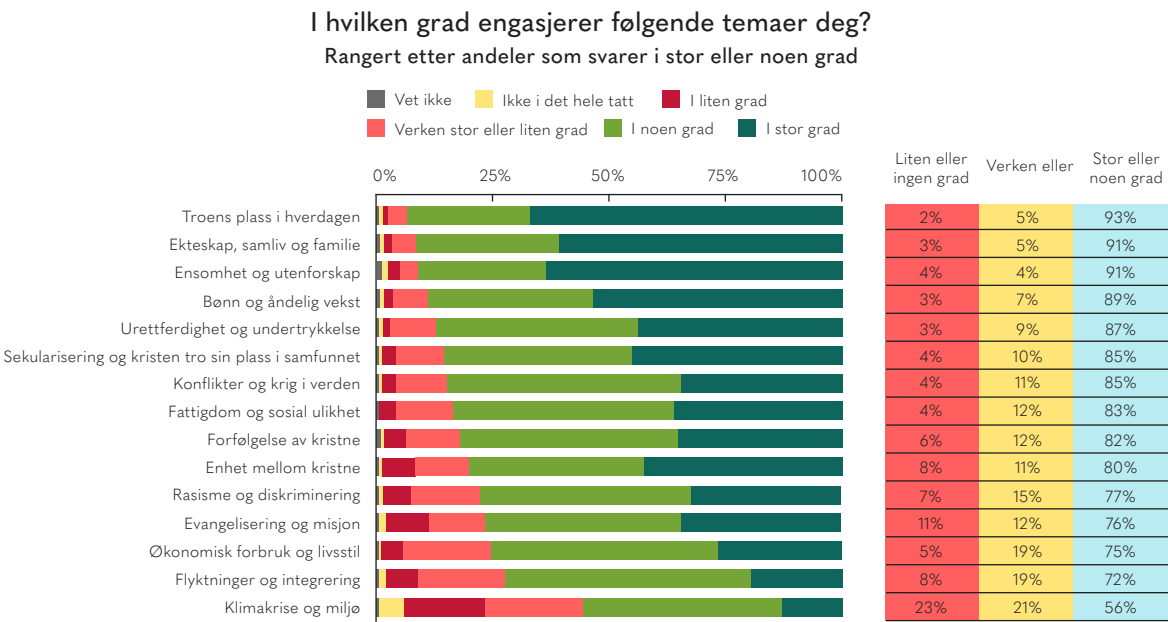
74 prosent av respondentene svarer at de i noen grad eller i stor grad har tillit til myndighetene og politiske institusjoner i Norge. Det er imidlertid 13 prosent som svarer at de har liten eller ingen grad av tillit til myndighetene og politiske institusjoner.

Tilliten er høyest blant medlemmene i Den norske kirke. Der svarer 57 prosent at de i stor grad har tillit og 30 prosent at de i noen grad har tillit. Lavest tillit finner vi blant medlemmene av katolske/ortodokse menigheter. Dette kan ha sammenheng med at mange medlemmer i Den katolske kirke har bakgrunn fra Øst-Europa, som har erfart statlig overvåking i en helt annen utstrekning enn vi er vant til i Norge.

6.6 Hvilke tema engasjerer en aktiv kristen?

Respondentene ble forelagt 15 tema. Vi ba dem rangere i hvilken grad de ulike temaene engasjerte dem.

Tabellen illustrerer forskjeller i hva som engasjerer aktive kristne. «Klimakrise og miljø» engasjerer minst og «Troens plass i hverdagen» engasjerer mest.

Et tema som «Klimakrise og miljø» er gjenstand for politisk debatt med til dels skarpe fronter i offentligheten, mens flere av de andre temaene får liten eller ingen oppmerksomhet der. Det kan ha betydning for respondentenes vektlegging.

Det er verdt å merke seg det sterke engasjementet for «Ensomhet og utenforskap», i motsetning til det noe svakere engasjementet for «Flyktninger og integrering». Dette er interessant, da ensomhet og utenforskap antagelig er høyst relevante problemstillinger for de som er opptatt av integrering og vilkårene for flyktninger.

Samlet sett indikerer oversikten at det er nyanser som skiller engasjementet for mange av temaene, mens det er en markant forskjell mellom ytterpunktene.

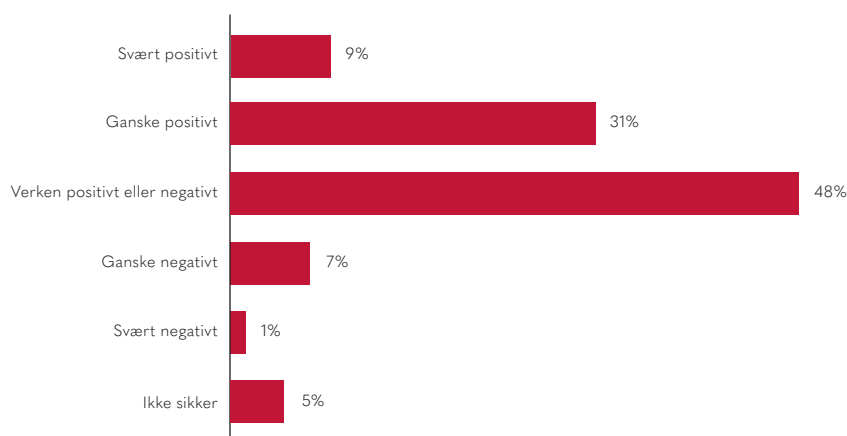
7. Byens stemme: Hvordan ser Bergen på de kristne?

I samarbeid med Respons Analyse gjennomførte Beveg Bergen en undersøkelse i mars og april 2025. Hensikten var å få vite mer om hva bergenserne tenker om kirkers og menigheters bidrag til samfunnet og hva de selv tenker om å delta på en kristen gudstjeneste.

Dataene er vektet etter kjønn og alder for å gi et representativt utvalg av Bergens befolkning.

Det første spørsmålet var:

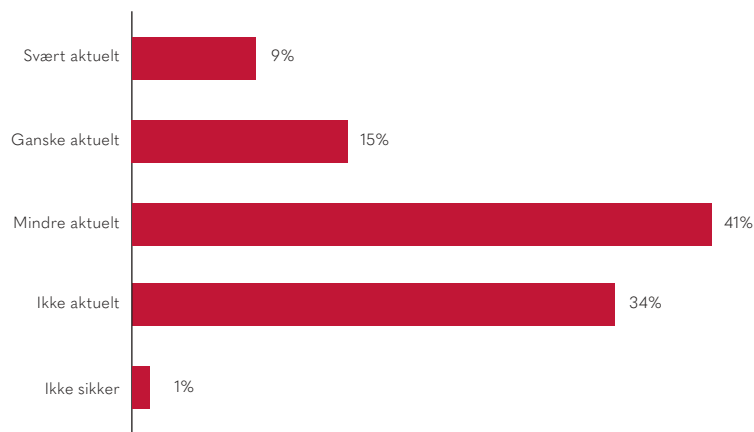
Hvordan vurderer du kristne kirker og menigheters bidrag i samfunnet?

40 prosent av respondentene svarte at kirkers og menigheters bidrag er positivt. Undersøkelsen viser ingen statistisk signifikant forskjell mellom menn og kvinner i dette spørsmålet. Andelen som ser bidraget som positivt øker med alderen, fra 30 prosent blant de under 30 år til 48 prosent blant de over 60 år.

Det andre spørsmålet var:

Hvor aktuelt er det for deg å gå på gudstjeneste i en kristen kirke eller menighet?

1/4 av bergenserne synes det er svært aktuelt eller ganske aktuelt å gå på gudstjeneste. Dette gjelder kvinner i noe større grad enn menn (27 prosent mot 21 prosent). Undersøkelsen viser også at andelen som svarer at det kan være aktuelt, er lavest blant de som er mellom 30 og 44 år, og høyest blant de som er over 60 år, med 30 prosent. Det er litt høyere andeler som finner det aktuelt å gå på gudstjeneste blant innbyggere i Fana/Ytrebygda og Åsane/Arna enn i Bergen Vest og Sentrum.

Denne undersøkelsen viser en positiv innstilling til kirke og gudstjenesteliv i en relativt stor andel av befolkningen. Det er kanskje overraskende for enkelte, at alt som mangler for at flere deltar er en invitasjon om å bli med.

Over 70 000 Bergensere synes det er svært aktuelt eller ganske aktuelt å gå på gudstjeneste i en kristen kirke eller menighet.

**BYENS
SMERTE:
DER BEHOVENE
ER STØRST**

8. Hvor trykker skoen i Bergen?

8.1 FOLKEHELSEOVERSIKTEN TIL BERGEN KOMMUNE

Norge er et godt land å bo i for de fleste, og dette gjelder også for innbyggerne i Bergen. Likevel møter byen de typiske storbyutfordringene knyttet til fattigdom, rus, kriminalitet og integrering. I et velfungerende samfunn der mange har det bra, kan det være spesielt vanskelig å falle utenfor.

I Folkehelseoversikten til Bergen kommune er byen delt inn i 57 levekårssoner. Rapporten inneholder også en levekårsindeks, som er en samlet rangering av levekårssoner når ulike indikatorer er slått sammen. Soner med en høy samleindeks sannsynliggjør også en opphopning av andre negative faktorer, som sosial deltakelse, livsstil, livskvalitet, ensomhet, sosial støtte, helse og dødelighet.

Figur hentet fra Folkehelseoversikten

	Andel barn 0-17 år med hjelpetiltak i løpet av året	Median-inntekt etter skatt pr. forbruksenhet	Andel barn 0-17 år i lavinntekts-husholdninger (EU60)	Nettoflyttinger barn 0-5 år i prosent av folkemengden (2022). Bare flyttinger i Bergen	Unge uføre 18-44 år	Personer 30-39 år med grunnskole som høyeste utdanning	Rangering
Solheim sør	5,9	374 533	29,7	-17,9	3,7	18,3	57
Loddefjord	3,3	390 082	15,2	0,0	6,0	24,9	56
Solheim nord	4,2	367 649	38,6	-17,0	2,9	16,2	55
Ytre Arna	4,0	395 805	15,0	2,3	7,6	24,4	54
Gullfjellet nord	2,5	419 073	9,9	-2,4	5,6	26,3	53
Gullfjellet sør	4,4	441 298	10,5	-2,4	4,3	19,5	50
Melkeplassen	2,9	405 232	20,5	-0,3	4,4	17,1	50
Damsgård	2,3	379 962	23,9	0,4	3,7	22,4	50
Sælen	3,9	406 461	13,7	1,1	5,1	18,7	49
Olsvik	4,8	408 082	9,1	1,8	5,2	24,4	48
Slettebakken	5,2	399 502	36,0	-4,2	2,6	15,1	47
Skjold	2,0	511 058	6,1	4,2	3,6	14,2	10
Haukedal	1,5	455 005	5,6	8,3	4,1	13,0	10
Søreide	1,7	515 011	6,3	0,9	3,0	13,4	9
Nordås	1,4	500 353	6,8	1,0	3,0	11,5	8
Paradis	1,1	529 886	8,3	1,2	2,7	13,6	7
Kyrkjetangen	0,8	528 129	5,5	0,4	2,0	9,0	6
Bjørge	0,9	489 424	4,2	4,7	2,8	10,7	5
Nattlandsfjellet	1,1	536 725	3,8	0,6	2,2	6,3	4
Siljustøl	1,6	520 342	3,3	7,5	2,5	8,9	3
Fjellsiden sør	0,9	583 482	5,5	0,5	1,2	6,1	1
Bønnesskogen	1,3	499 064	3,0	7,7	2,0	11,2	1
Bergen kommune	2,4	453 426	10,3	0	3,3	15,4	

Folkehelseoversikten viser at de geografiske ulikhetene er størst mellom levekårssonene, mindre mellom bydelene. Det betyr at Bergen ikke er en delt by, på samme måte som Oslo, men en by med til dels store forskjeller i levekår internt i de ulike bydelene.

«Ulikheter i oppvekstmiljø, utdanning, inntekt, men også boligens kvalitet, nærmiljøet, arbeidsforhold, materiell levestandard og psykososial trygghet, er alle medvirkende faktorer til at sosiale helseforskjeller skapes og opprettholdes. Sagt med andre ord: Sosiale helseforskjeller er samfunnsskapte, urettferdige og mulig å gjøre noe med.»

- Sitat fra Folkehelseoversikten

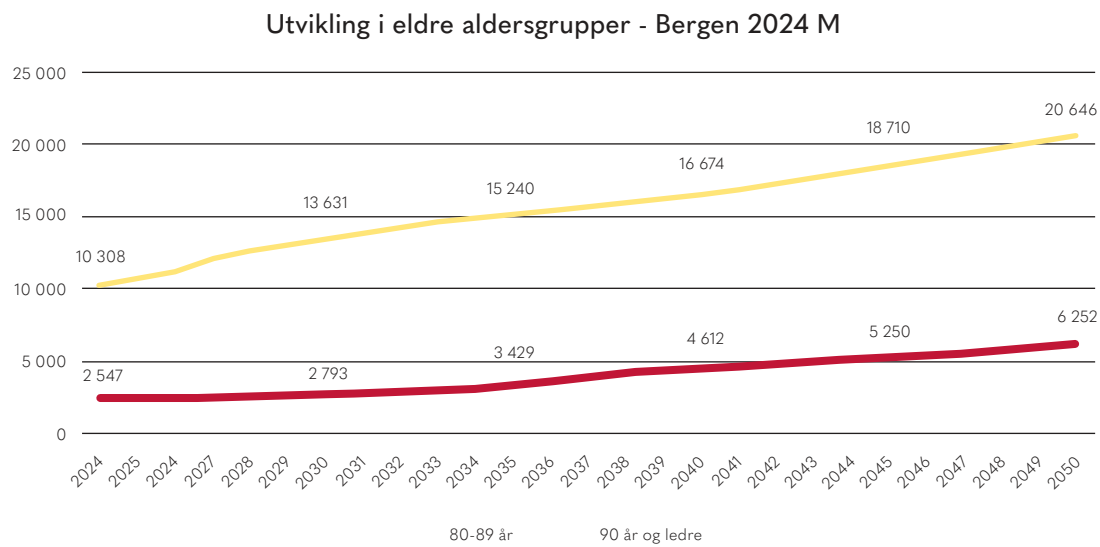
8.2 DEMOGRAFISKE ENDRINGER

Mens Bergen håndterer de dagsaktuelle utfordringene som gjør seg gjeldende her og nå, må byen også forberede seg på en betydelig demografisk endring. Norges befolkning blir stadig eldre, og antallet eldre vokser raskt. Det betyr at behovene for tjenester til eldre øker dramatisk. Det betyr også at andelen i yrkesaktiv alder går ned, som igjen får konsekvenser for skatteinntekter og tilgangen på arbeidskraft. Denne utviklingen vil kreve store tilpasninger fra samfunnet. Dette er en samfunnsutfordring som kommer til å utfordre velferdssamfunnets bærekraft.

- Innen 2050 forventes antallet personer over 67 år å øke med rundt 54 prosent. Antallet over 80 år vil mer enn doubles, fra 256 000 i 2024 til rundt 586 000 i 2050.
- Den kraftigste veksten forventes i aldersgruppen 90+, som kan seksdobles innen utgangen av århundret.

Figuren under er hentet fra Bergen kommunes handlings- og økonomiplan for 2025–2028. Sammenlignet med dagens nivå vil det være over 30 prosent flere i aldersgruppen 80–89 år i 2030, og aldersgruppen 90+ være nærmest doblet i 2040.

Figur: Hentet fra Bergen kommune sin handlings- og økonomiplan 2025-2028

Den aldrende befolkningen vil stille store krav til samfunnet, særlig til helse- og omsorgssektoren. Prognoser fra SSB indikerer at det samlede behovet for årsverk kan øke med nesten 65 prosent mellom 2019 og 2050. Til tross for dette, anser Helsepersonellkommisjonen det som urealistisk at sektoren kan vokse i samme takt som arbeidsstyrken. Dette er en utvikling som kan forsterke sosial ulikhet. Eldre som bor alene, har lav inntekt og bor i fattige bydeler, er spesielt utsatt for å få udekkede omsorgsbehov.

8.3 FOKUSOMRÅDER I BERGEN MONITOR

Bergen Monitor har identifisert fire områder som vi mener fortjener oppmerksomhet og handling. Disse fire temaene – fattigdom, ungdomskriminalitet, ensomhet, og utfordringer knyttet til familie og oppvekst – tar for seg områder hvor kristne menigheter og organisasjoner kan bety en forskjell.

Våre analyser representerer ikke en fullstendig kartlegging av hvert tema, men heller et utvalg av data og perspektiv som vi håper vil vekke interesse og engasjement rundt disse problemstillingene. Vi benytter data fra Bergen kommunes Folkehelseoversikt fra 2024, supplert med tall fra andre relevante rapporter og undersøkelser.

En avklaring av begreper:

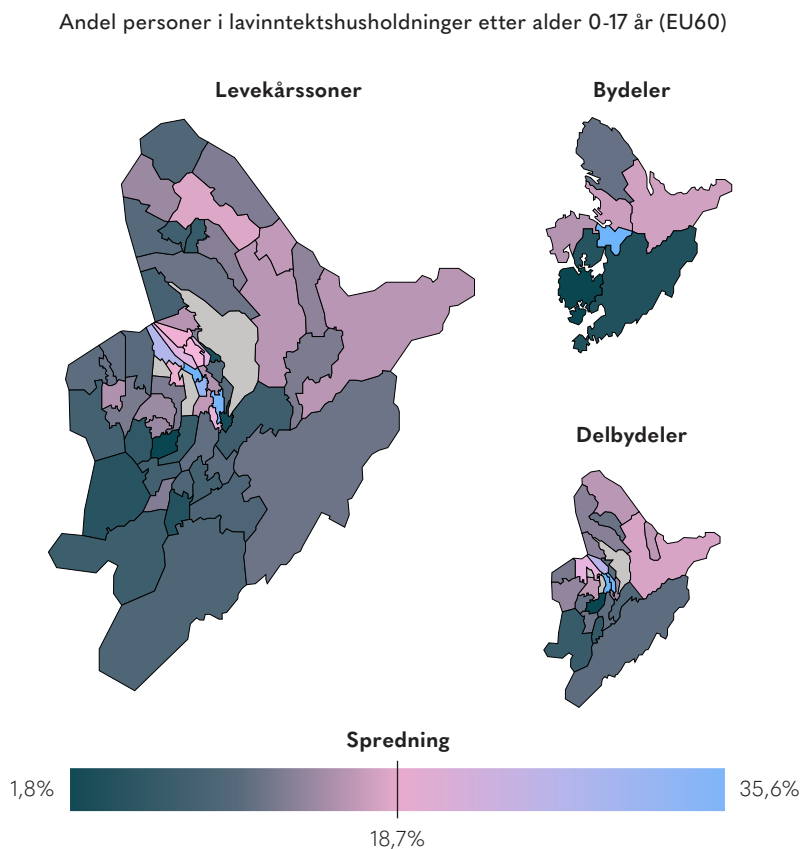
- ***Folkehelse:*** *Beskriver helsetilstanden i en avgrenset befolkning. Begrepet tar også opp i seg økonomiske, fysiske, psykiske og miljømessige forhold som påvirker helsetilstanden.*
- ***Levekår:*** *De ytre betingelsene mennesker lever under, og hvilke muligheter situasjonen de er i gir til å leve et godt liv.*

8.3.1 Fattigdom: En kamp for verdighet

I siste halvdel av 1900-tallet var det en oppfatning i Norge at fattigdomsproblematikken var mer eller mindre utryddet. I årene etter krigen ble velferdssamfunnet utviklet, med en stadig rikere stat, etablering av folketrygden og lav arbeidsledighet.

Mot slutten av 1990-tallet våknet debatten om fattigdom til liv i Norge. I 2002 la Bondevik-regjering frem en handlingsplan mot fattigdom, den første i sitt slag. Det var etablert en erkjennelse av at det også i Norge finnes fattige, og det ble en særlig oppmerksomhet på barn som vokser opp i fattige familier (Fløtten, 2024).

Det finnes ikke en absolutt definisjon på fattigdom i Norge, og det er vanlig å skille mellom absolutt fattigdom og relativ fattigdom. Det er likevel vedvarende lav inntekt som er den vanligste indikatoren på fattigdom: mennesker som regnes som fattige, har en inntekt som er under 60 prosent av medianinntekten, etter skatt og per forbruksenhet.

Ifølge Bufdirs kommunemonitor⁸ lever det 4535 barn i Bergen i husholdninger med vedvarende lav inntekt. Statistikken viser at andelen barn og unge som lever i fattigdom har sunket noe, og at dette henger sammen med den statlige satsingen på økt barnetrygd.

Folkehelseoversikten viser at over 35 prosent av innbyggerne i Solheim nord lever i en lavinntektshusholdning. Totalt for Bergen hadde om lag 60 prosent av barna i lavinntektshusholdningene innvandrerbakgrunn. En tredjedel av disse barna bodde i Årstad bydel. Områdene i Bergen hvor flest lever i fattigdom, er Løvestakksiden og Slettebakken, men det er store forskjeller internt i bydelene.

Andelen personer i lavinntektshusholdninger er høyest i aldersgruppen 0–17 år, noe som bekrefter at barnefamilier er spesielt utsatt. Ifølge Folkehelseoversikten kan en oppvekst i lavinntekt bety lavere deltakelse i barnehage og fritidsaktiviteter, dårligere boforhold, svakere skolerresultater, mindre utdanning og dårligere helse. Det gir også høyere risiko for å få lav inntekt og stå utenfor arbeidslivet selv, i voksen alder. Barnefattigdom i Norge er forbundet med kort utdanning hos foreldrene, svak tilknytning til arbeidsmarkedet, husholdninger med eneforsørgere og innvandrerbakgrunn.⁹

I Slettebakken, Solheim nord og Solheim sør var andelen barn og unge i en lavinntektsfamilie mellom 30 og 39 prosent i 2023.

- Folkehelseoversikten til Bergen kommune

⁸ <https://www.bufdir.no/statistikk-og-analyse/monitor/barnefattigdom/?primary=4601>

⁹ https://bergen.extend.no/export/bergen/folkehelseoversikten/docs/doc_25430/index.html

8.3.2 Ungdomskriminalitet: Unge på skråplanet

De siste årene har det blitt en større bevissthet om økende ungdomskriminalitet. Det omtales som en trend; ungdomsmiljøene er tøffere, og terskelen for lovbrudd og rusbruk er lavere.¹⁰ I 2025 publiserte Utekontakten i Bergen kommune rapporten «*Ran blant mindreårige i Bergen*»¹¹. Rapporten kartlegger utviklingstrekk når det gjelder unge bergenseres befatning med ran og kriminalitet.

Rapporten forteller blant annet at:

- Det er en tydelig økning i antall anmeldte ran begått av mindreårige fra midten av 2022.
- Det er store mørketall, mange ran blir ikke anmeldt til politiet. Frykt for represalier er den viktigste årsaken til at ungdom ikke anmelder ran.
- Ran som skjer i miljøer der ungdom er involvert i salg av rusmidler, anmeldes sjelden. Dette skyldes frykt og at en vil unngå å avsløre egen kriminalitet.
- Det er anslått at et sted mellom 10 og 30 mindreårige raner aktivt i Bergen. De som raner, gjør det ofte flere ganger.

Ransutøvelse er et middel for å oppnå status i visse miljøer, og gir ransutøveren makt og respekt. Økonomisk vinning og spenningssøking er også viktige motiver. En stor del av ranene har bakgrunn i konflikter.

Ran blir vanligvis utført av en gruppe mot en enkeltperson. Trusler om vold, ofte med kniv, er vanlig, selv om den faktiske bruken av kniv er sjelden. Sosiale medier er en sentral plattform for planlegging og deling av hendelser i etterkant. Ran blir hovedsakelig begått av gutter mot andre gutter. Alderen på de involverte strekker seg fra 12 til 17 år, men flertallet er 14–15 år. Jenter er sjelden involvert, og når de er det, raner de andre jenter. Miljøet ser på ran av jenter som normbrytende.

Mange av ungdommene som raner, har hatt en vanskelig familiesituasjon og har vært i kontakt med hjelpetjenester fra tidlig alder. Flere har atferdsutfordringer og sliter med skolen, enten ved høyt fravær eller ved å ha falt helt ut. Et flertall av de som begår ran, er også en del av et miljø der rusmidler er til stede.

¹⁰ <https://www.bt.no/krim/i/1MPP5e/flere-voldssaker-blant-ungdommer-i-bergen-forventer-over-tusen-foreldre-til-krisemoete>

¹¹ <https://www.bergen.kommune.no/api/rest/filer/V53762928>

8.3.2.1 Et symptom på noe større

Ransbølgen blant unge i Bergen kan være et symptom på noe større. Våren 2024 ble det tatt initiativ til store foreldremøter – «krisemøter» – i blant annet Fana, Ytrebygda og Åsane. Der møttes foreldre, idrettslag, politiet og andre med et engasjement for en trygg oppvekst for å snakke om situasjonen. Blant temaene var rus, mobilbruk, porno og kriminalitet.

Et av de viktigste budskapene fra politiet var at foreldrene må komme på banen og være mer til stede i ungdommenes liv.

For å snu trenden og bygge trygge oppvekstmiljø for barn- og unge i bydelene i Bergen, trengs det samarbeid og samhandling mellom familiene, skolene, idrettslagene og andre frivillige organisasjoner. Her kan kirkene, kristent ungdomsarbeid og kristne organisasjoner spille en viktig rolle.

8.3.3 Ensomhet: Tilhørighet i et fellesskap

Ensomhet har de siste årene fått økt oppmerksomhet i både politikk og media, og blir omtalt som en betydelig folkehelseutfordring. Ensomhet¹² er en subjektiv følelse som ikke nødvendigvis er knyttet til det å være alene. En person kan føle seg ensom selv om en er omgitt av andre mennesker, og motsatt. Man kan være alene uten å føle seg ensom. Kjernen i ensomhet er opplevelsen av at noe mangler i de sosiale relasjonene man har.

¹² <https://snl.no/ensomhet>

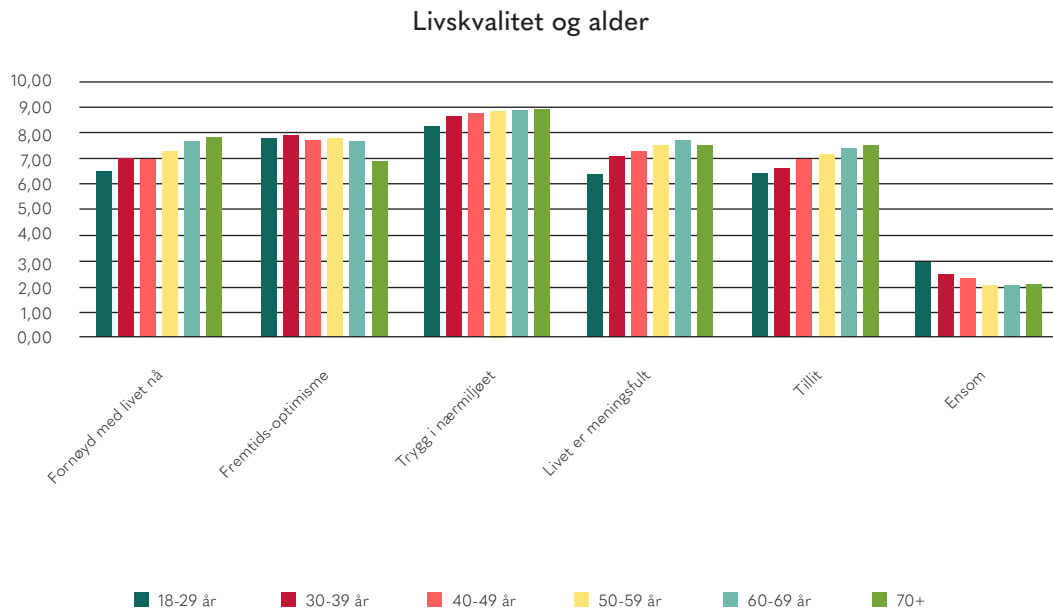
Ensomhet kan enten være et misforhold mellom det faktiske behovet for sosial kontakt og den kontakten man får, eller at kvaliteten på den sosiale kontakten ikke tilfredsstillende behøver man har. Basert på dette skillet, kan ensomhet deles inn i to kategorier:

- Sosial ensomhet oppstår som et resultat av faktisk sosial isolasjon eller mangel på sosial kontakt.
- Emosjonell ensomhet oppstår på grunn av en opplevd mangel på nærhet og tilknytning i eksisterende relasjoner.

Ensomhet er en smertefull og uønsket følelse, og skiller seg derfor fra den positive opplevelsen av å være alene i kortere eller lengre perioder, som mange opplever som rekreasjon eller egentid (Helsedirektoratet 2024).

Ifølge Folkehelseoversikten opplever 12 prosent av voksne i Bergen høy grad av ensomhet. Unge voksne skiller seg spesielt ut i dette bildet. De scorer lavest på nesten alle indikatorer for livskvalitet, med unntak av fremtidsoptimisme. Den mest markante trenden er imidlertid at de opplever den høyeste graden av ensomhet. Blant ungdomsskoleelever er situasjonen også utfordrende, da rundt 30 prosent plages av ensomhet. Tall fra FHI¹³ viser at livskvaliteten hos ungdom har hatt en gradvis nedgang de siste 10–15 årene. De er mer ensomme og bekymret.

Indikatorer for livskvalitet sortert på alder (Folkehelseoversikten 2024):

Denne grafen illustrerer et gap: Aldersgruppen 18–29 år vektet ensomhet høyere enn de eldre aldersgruppene. Dette stemmer overens med funn fra andre undersøkelser som viser at ensomhet er en utfordring blant unge voksne.

Dette kan ha flere årsaker, blant annet manglende sosialt nettverk, spesielt i en tid der mange er i etableringsfasen av livet, men uten å ha fått barn eller etablert en familieenhet.

Aleneboende har ofte færre daglige sosiale interaksjoner og kan oppleve at de står utenfor de fellesskapene som dannes rundt familieliv og barneoppdragelse. Denne ensomheten kan være spesielt merkbar i helger og ferier, som tradisjonelt sett er tid for familieband og samvær.

Samtidig kan det å være alene føre til følelsen av å ikke ha noen å dele hverdagsopplevelser med, noe som kan påvirke både psykisk og fysisk helse.

Fokuset på unge voksne er særlig relevant for en studentby som Bergen, med omkring 40 000 studenter. Ensomhet og psykiske helseplager er økende blant studenter, ifølge SHoT-undersøkelsen.¹⁴ Mange studenter opplever ensomhet og føler seg isolerte. Dette kan være et resultat av presset fra studiene, avstanden hjemmefra, eller utfordringer med å finne sosialt fellesskap.

¹⁴ <https://studenthelse.no/>

I tillegg til unge voksne er graden av ensomhet, ifølge FHI, størst blant eldre over 80 år.¹⁵ Med en stadig større eldrebefolkning er dette en problemstilling å være særlig oppmerksom på. Ensomme eldre spiser mindre, sover dårligere, beveger seg mindre, og har økt risiko for kognitiv svikt og demens. Selv om andelen ensomme eldre har gått ned over tid, viser Folkehelse rapporten at omtrent én av fire eldre over 60 år føler seg ensomme, og andelen eldre som plages av ensomhet øker i takt med alderen, dette gjelder særlig for gruppen 80+.¹⁶ Det er også i kategorien eldre over 80 år at selvmord har økt mest de siste årene, særlig blant menn og enkemenn.¹⁷

Folkehelseoversikten viser til sammenhengen mellom sosial støtte og ensomhet. For å redusere ensomhet trenger flere å oppleve sosial støtte og tilhørighet. Dette bør utfordre kristne menigheter og organisasjoner. Tallene viser at ensomhet representerer en folkehelseutfordring, mens det kristne fellesskapet representerer møteplasser og generasjonsfellesskap.

Hvordan ser diakoni ut i denne konteksten – når behovet er vennskap og fellesskap, og ikke bandasje eller mat?

8.3.4 Familie og oppvekst: Å bygge sterke og trygge hjem

Når foreldre går fra hverandre, kan det ha store konsekvenser for barna. I 2024 opplevde rundt 7 500 norske barn at foreldrene deres ble skilt.¹⁸ I tillegg var det om lag 7 500 barn under 16 år som opplevde at foreldrenes samboerskap ble brutt.

En tilsvarende statistikk føres ikke på kommunenivå, men man kan legge til grunn at tallene for Bergen ikke skiller seg fra resten av Norge. Regner vi om tallene for Bergen, er det rimelig å anta at rundt 740 barn i Bergen opplevde samlivsbrudd i 2024.

Rapporten «Vanlig, men vanskelig»¹⁹ fra Voksne for Barn belyser de omfattende konsekvensene et samlivsbrudd kan ha for barn. Funnene viser et tydelig gap mellom hvordan foreldre og barn opplever situasjonen, og rapporten understreker behovet for bedre støtte fra både foreldre og samfunnet.

¹⁵ <https://www.fhi.no/publ/2022/folkehelseundersokinga-i-vestland-2022--framgangsmate-og-utvalde-resultat/>

¹⁶ https://www.ssb.no/helse/helsetjenester/artikler/eldrebefolkningen-na-og-i-framtiden/_attachment/inline/4cd52a31-db84-4e20-b293-e32dca382dbd:cad931c3bd5e90ade58fdcc4a820d37f1743580b/RAPP2025-22.pdf

¹⁷ <https://www.aldringoghelse.no/hvorfor-er-eldre-menn-mest-utsatt-for-selv-mord-og-hva-kan-vi-gjore-for-a-forebygge/>

¹⁸ <https://www.bufdir.no/statistikk-og-analyse/statistikk-om-familievernet/barn-og-samlivsbrudd/>

¹⁹ <https://vfb.no/content/uploads/2024/03/Vanlig-men-vanskelig-web.pdf>

Over en tredjedel av barna (37 prosent) opplevde at deres psykiske helse ble dårligere etter foreldrenes brudd. Dette er en betydelig forskjell fra foreldrenes oppfatning, der kun 20 prosent mente at barnets psykiske helse ble svekket. 40 prosent av barna rapporterte en økning i emosjonelle reaksjoner som sinne, frustrasjon og angst. Mange barn opplevde også at bruddet kom som et sjokk, og over en tredjedel mente at foreldrene ikke klarte å kommunisere nyheten på en god måte.

Samlivsbruddet påvirket også barnas hverdag negativt. Hvert femte barn opplevde at både deres sosiale liv og skoleprestasjoner ble dårligere. For mange medførte bruddet også at familiens økonomi ble strammere.

Når det gjelder ekstern hjelp, savnet en tredjedel av barna tilgang til psykologisk støtte eller rådgivning. Kun 19 prosent av barna opplevde at skolen tok hensyn til situasjonen og tilrettela for dem. Funnene understreker at det er et klart behov for at offentlige tjenester, som skolen og familievernkontoret, styrker innsatsen for å ivareta barn i en slik krisesituasjon.

Kirker og menigheter har ofte en unik kompetanse på familie- og samlivsspørsmål. Hvis disse miljøene klarer å gjøre kunnskapen tilgjengelig for et bredere publikum, for eksempel ved å utvikle nye konsepter, kan de spille en viktig rolle i samfunnet. Deres bidrag kan omfatte forebyggende arbeid som samlivskurs, i tillegg til støtte innen familievern og konflikthåndtering med mer.

8.4 HVA KAN KIRKENE GJØRE – ANBEFALINGER

Kirkene og andre kristne aktører utfordres til å prioritere og å iverksette tiltak i samarbeid med hverandre og med relevante organisasjoner for å:

- Ta initiativ til forebyggende arbeid rettet mot ungdom som er i fare for å havne på skråplanet, for eksempel gjennom fritidsklubber, leksehjelp, utadrettet konfirmantarbeid osv.
- Utvikle og gjøre tilgjengelig møteplasser som kan bidra til å forebygge ensomhet blant studenter og unge voksne.
- Utvikle og styrke ordninger for hjemmebesøk til de eldste eldre, for eksempel i samarbeid med hjemmetjenesten i bydelen.
- Utvikle og gjøre tilgjengelig ressurser innen familierådgivning. Dette kan for eksempel være foreldrekurs, samlivskurs, veiledning for par i krise, familiedager, sjelesorg eller annen rådgivning.
- hjelpe og støtte sårbare familier og aleneforsørgere. Eksempler kan være barnepass, økonomisk rådgivning, avlastning osv.
- Kirker og menigheter gjør seg kjent med levekårsutfordringer i sitt naturlige nærområde.

BYENS

POTENSIAL:

DER MULIGHETENE

ER STØRST

9. Innovasjon og entreprenørskap: Å skape verdier sammen

Den kristne kirke har gjennom århundrene vært en eksponent for entreprenørskap og innovasjon. Det er kjente eksempler innen utdanning, helse og rusomsorg, hvor diakonale initiativ bygget opp mye av det vi dag tar som en selvfølge – og som drives av det offentlige.

Det er fremdeles behov for nye initiativ, innovasjon og entreprenørskap. Bergen og verden står overfor store utfordringer knyttet til bærekraft, utenforskap og verdiskaping. I en slik realitet bør den kristne kirke mobilisere alt den har av skaperkraft, for å bygge et samfunn som et godt for alle.

9.1 SOSIALT ENTREPRENØRSKAP

Sosialt entreprenørskap²⁰ kjennetegnes av at virksomheten har et sosialt formål eller skal bety noe for et udekket velferdsbehov. Sosiale entreprenører representerer nyskapende løsninger på samfunnsutfordringer, og arbeider ofte tverrfaglig. I Norge har sosiale entreprenører vært særlig opptatt av arbeidsfeltene utenforskap og vanskeligstilte, arbeidsinkludering, sosialt fellesskap, integrering, ungdom og helse.

Sosiale entreprenører drives av sosiale resultater, men er avhengige av å bygge en forretningsmodell som gjør virksomheten bærekraftig.

Bærekraftig finansiering er en utfordring for slike initiativ. Det hviler ofte på offentlige tilskudd, som gjør det sårbart med tanke på svingninger i de offentlige budsjettene. Det er lettere å få støtte til en pilot eller et prosjekt enn å få varige tilskudd til drift.

9.2 NÆRINGSLIV

Bergen har en stolt historie som handelsby, med en rekke sterke, familieeide bedrifter som har skapt verdier gjennom generasjoner. Men byens fremtid kan ikke hvile på fortidens suksess. Gjennom initiativet «Løft Bergen»²¹ har Bergen Næringsråd gått i bresjen for å forme en ny visjon for byen mot 2050. Målet er ambisiøst: å gjøre Bergen til Norges mest attraktive og raskest voksende storbyregion. Det krever en felles innsats, der samarbeid mellom næringsliv, politikk, akademia og andre nøkkelaktører blir avgjørende.

Sammen er målet å etablere Bergen som en gründerhovedstad, lede an i overgangen til et nullutslippssamfunn, og ta en global lederrolle innen bærekraftig forvaltning av havet.

Arven etter Hans Nilsen Hauge har de siste årene fått en renessanse i Norge. Hauge virket både som forkynner og som gründer. Han kombinerte et sterkt gudsliv med samfunnsengasjement og evne til å bygge bedrifter. Hauge så næringsvirksomheten som et middel for å hjelpe folk til å få bedre liv. Denne formen for verdibasert næringsvirksomhet finner vi fremdeles spor av mange steder i Norge.

En av organisasjonene som tar arven etter Hauge videre i vår tid, er Hauge Business Nettverk. Dette nettverket arbeider målrettet for å skape gode vekstvilkår for samfunnsnyttige og fremtidsrettede selskaper. Nettverket bidrar med bønn, rådgivning og noen ganger kapital. Hauge Business Nettverk er en nasjonal organisasjon, men har sitt utspring i Bergen. Nettverket er en viktig ressurs for flere menigheter i Bergen.

9.3 KIRKEPLANTING

Sendt-rapporten fra 2021²² understreker behovet for å plante nye menigheter i Norge. Det er ingen kommuner eller storbyer i Norge som har et overskudd av menigheter i forhold til innbyggertallet, heller ikke Bergen.

Rapporten viser at nye kirker har en unik evne til å nå ut til mennesker som ikke regner seg som kristne. Nye kirker har også en evne til å reaktivere de som ikke er en aktiv del av et kirkefellesskap. De tiltrekker seg også et yngre publikum – 68 prosent av deltakerne under 40 år – noe som gjør dem effektive til å nå ut til studenter, barnefamilier og unge voksne i en etableringsfase.

²¹ <https://www.bergen-chamber.no/loftbergen>

²² https://cdn.prod.website-files.com/63935b5a6ef2e60814021e58/640d12063ecaf86889415f28_Sendt-rapport-2021.pdf

Kirketettheten kan hjelpe oss å vurdere om det er behov for å plante flere kirker. Med kirketetthet menes antall innbyggere per menighet i et bestemt geografisk område. Lav kirketetthet kan være en indikasjon på at det bør etableres nye kirker, men kan også være et signal om vanskelige vekstvilkår.

I Bergen er det ujevn kirketetthet mellom bydelene. Arna (2303), Bergenhus (2377) og Årstad (2484) har høy kirketetthet, mens det i Ytrebygda (7320), Fana (7190), Fyllingsdalen (7580) og Laksevåg (8082) er lav kirketetthet. For Åsane er det 4625 innbygger per kirke i bydelen.

Laksevåg har lavest kirketetthet i Bergen, med 8000 innbyggere per menighet. Dette er en av bydelene med høyest andel innvandrere og barn i lavinntektshusholdninger.

Bergen står overfor storstilt boligbygging flere steder, for eksempel på Mindemyren, Dokken og Laksevågneset. Dette representerer en mulighet for menighetene til å tenke strategisk om kirkenes tilstedeværelse i disse områdene.

9.4 HVA KAN KIRKENE GJØRE – ANBEFALINGER

Kirkene og andre kristne aktører utfordres til å prioritere og å iverksette tiltak i samarbeid med hverandre og med relevante organisasjoner for å:

- Gjennomføre fagdager for tro og arbeid, for å sette fokus på kristenliv og arbeidsliv gjennom å snakke om hva det betyr å følge Jesus i arbeidslivet.
- Inspirere til tverrkirkelige Yrkeslag på arbeidsplassene.
- Etablere finansieringsordninger for sosialt entreprenørskap, slik at nye initiativ ikke blir avhengig av offentlig støtte.
- Utvikle og styrke business- og entreprenørskapsnettverk, for både forretningsmessig og sosialt entreprenørskap, der folk med nyskapningsevner finner sammen og hjelper hverandre.
- Etablere strategier for å plante nye menigheter i områder der det er lav kirketetthet eller planlagt omfattende byutvikling. Dette kan gjøres gjennom samarbeid og koordinering av menighetsplanting på tvers av menighetene.

10. **Anbefalinger: Et skritt fremover**

Vi anerkjenner og verdsetter alt det viktige arbeidet som allerede gjøres av kirker og menigheter i Bergen. Hensikten med denne rapporten er ikke å overse eller undervurdere dette, men heller å identifisere ytterligere behov og potensial for fremtidig engasjement.

Vårt håp er at hver enkelt menighet vil bruke Bergen Monitor som et verktøy. Vi oppfordrer til at rapporten løftes frem i fellesskapene, diskuteres i ledermøter og tas med når menighetene samles til bønn for byen. På denne måten kan rapporten fungere som en katalysator for viktige samtaler både innad i og på tvers av menigheter og kirker i Bergen.

Kilder

Aldring og helse (2025). *Hvorfor er eldre menn mest utsatt for selvmord og hva kan vi gjøre for å forebygge?* Hentet fra <https://www.aldringoghelse.no/hvorfor-er-eldre-menn-mest-utsatt-for-selv-mord-og-hva-kan-vi-gjore-for-a-forebygge/>

Bergen kommune (2025). Befolkning: Innvandrerbefolkning i Bergen. Hentet fra <https://www.bergen.kommune.no/omkommunen/fakta-om-bergen/befolkning/innvan-drerbefolkning-i-bergen>

Bergen kommune (2025). *Ran blant mindreårige i Bergen. HKH-kartleggings-rapport 2025*. Filer. Hentet fra <https://www.bergen.kommune.no/api/rest/filer/V53762928>

Bergen kommune (2024). *Folkehelseoversikten. Oppvekst og levekår*. Hentet fra https://bergen.extend.no/export/bergen/folkehelseoversikten/docs/doc_25430/index.html

Bergen Næringsråd. Løft Bergen. Hentet fra <https://www.bergen-chamber.no/loft-bergen>

Bibelselskapet (2022). *Gud er tilbake: Holdninger til Bibelen i dagens Norge*. Hentet fra <https://bibelselskapet-web.s3.eu-north-1.amazonaws.com/attachments/uploads/Gud-er-tilbake-Holdninger-til-Bibelen-i-dagens-Norge-Web.pdf>

Borge, S. (2022). Flere voldssaker blant ungdommer i Bergen: Forventer over tusen foreldre til krisemøte. *Bergens Tidende*. Hentet fra <https://www.bt.no/krimi/1MPP5e/flere-voldssaker-blant-ungdommer-i-bergen-forventer-over-tusen-foreldre-til-krisemoete>

Bufdir (2025). Barnefattigdom. Hentet fra <https://www.bufdir.no/statistikk-og-analyse/monitor/barnefattigdom/?primary=4601>

Bufdir (2024). Statistikk om familievernnet: Barn og samlivsbrudd. Hentet fra <https://www.bufdir.no/statistikk-og-analyse/statistikk-om-familievernnet/barn-og-samlivsbrudd/>

Fløtten, T. (2024). *Fattigdom i Norge*. I H. Pettersen & S. Bakke (Red.), *Fattig*. Vigmostad Bjørke.

Folkehelseinstituttet (2022). *Folkehelseundersøkinga i Vestland 2022: Framgangsmåte og utvalde resultat*. Hentet fra <https://www.fhi.no/publ/2022/folkehelseundersokinga-i-vestland-2022--framgangsmate-og-utvalde-resultat/>

Forskning.no (2022). *Unge er mindre tilfredse med livet*. Hentet fra <https://www.forskning.no/barn-og-ungdom/unge-er-mindre-tilfredse-med-livet/1984830>

Regjeringen.no (2018). *Samarbeid om sosialt entreprenørskap. Rapport fra tverrdepartemental arbeidsgruppe*. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/samarbeid-om-sosialt-entreprenorskap/id2585672/?ch=2>

Sendt Norge (2021). *Sendt Norge. Rapport 2021*. Hentet fra https://cdn.prod.website-files.com/63935b5a6ef2e60814021e58/640d12063ecaf86889415f28_Sendt-rapport-2021.pdf

Sivertsen, B. & Johansen, M. S. (2022). *Studentenes helse- og trivselsundersøkelse 2022*. Studentsamskipnaden SiO. <https://www.studenthelse.no/>

Statistisk sentralbyrå (2020). *Meir enn dobla medlemstal i Den romersk-katolske kyrkja på ti år*. Hentet fra <https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/artikler-og-publikasjoner/meir-enn-dobla-medlemstal-i-den-romersk-katolske-kyrkja-pa-ti-ar>

Statistisk sentralbyrå (2022). *Rapport 2022/25: Eldrebefolkningen nå og i framtiden*. Hentet fra https://www.ssb.no/helse/helsetjenester/artikler/eldrebefolkningen-na-og-i-framtiden/_attachment/inline/4cd52a31-db84-4e20-b293-e32dca382dbd:-cad931c3bd5e90ade58fdcc4a820d37f1743580b/RAPP2025-22.pdf

Store norske leksikon (2024). *Ensomhet*. Hentet fra <https://snl.no/ensomhet>

The Bible Society (2025). *The Quiet Revival*. Hentet fra <https://www.biblesociety.org.uk/research/quiet-revival>

Voksne for Barn (2024). *Vanlig, men vanskelig*. Hentet fra <https://vfb.no/content/uploads/2024/03/Vanlig-men-vanskelig-web.pdf>

VL.no (2024). *Espen kaller seg personlig kristen: Nå er det like vanlig som i 1985*. Hentet fra <https://www.vl.no/religion/espen-kaller-seg-personlig-kristen-na-er-det-like-vanlig-som-i-1985/1022636>

